

metsänhoitoyhdistys
KALAJOKILAAKSO

TOIMEENTULOJA METSÄSTÄ 2

2001-2004

LOPPURAPORTTI

Raportin sisältö

	sivu
1. HANKKEEN TAUSTAA	3
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ	4
3. HANKKEEN TAVOITTEET	4
4. HANKKEEN ORGANISAATIO	5
5. TOIMINTA	6
6. TULOKSET	7
7. KUSTANNUKSET JA RAHOITUS	9
8. TIEDOTTAMINEN JA JULKISUUS	9
9. YHTEENVETO	9
10. LIITTEET	10

1. Hankkeen taustaa

Kalajokilaakson metsänhoitoyhdistyksen alueella vuosien 2001-2004 aikana toteutetun ”Toimeentuloa metsästä 2” (Toimet 2) - hankkeen aloittamiselle oli olemassa selvä alueellinen ja toiminnallinen tilaus. Hankkeen toimialueella noin puolet metsämaista on turvemaita. Tutkimusten mukaan koko valtakunnan tasolla jo 2020- luvulla kolmannes teollisuuden käyttöön tulevasta puusta hankitaan turveperäisiltä mailta.

Täällä Pohjois-Pohjanmaalla ja Kalajokilaaksossa suometsien merkitys on vielä muuta maata huomattavasti suurempi. Maakunnan metsistä yli puolet sijaitsee turvemailloilla, jotka on pääosin ojitettu ainakin yhteen kertaan.

Tuoreen valtakunnan metsien 9. inventoinnin mukaan maakunnan metsien vuotuinen kasvu on 8,8 miljoonaa kuutiometriä, josta suopuustojen osuus on 3,9 miljoonaa kuutiota, eli peräti 44 prosenttia. Tässä maakunnassa tulisi hakata jo nyt kolmannes hakkuusuunnitteesta turvemailta.

Suomaiden kunnostus aloitettiin laajemmassa mitassa 1950- luvulla. Hyvin nopeassa aikataulussa havaittiin, että ensimmäisen ojituksen puuston kasvua elvyttävä vaikutus oijen umpeenkasvun myötä heikkeni nopeasti 20-30 vuodessa ja sen seurauksena ojitetuilla mailloilla alkoi ilmetä runsaasti kunnostustarpeita. Ensimmäinen ojitus oli saanut aikaan hyvän peruspuuston ja näillä alueilla odottivat nyt mittavat hoitotyöt. Kokonaan uutena ongelmana havaittiin turvemailloilla ravinneongelmat. Useilta alueilta oli kasvava puusto imenyt turpeesta ravinteita siinä määrin, että suometsiä uhkasi ravinteiden epätasapaino ja puuston kasvun tyrehtyminen.

Fysiologisten ongelmien lisäksi tuli esille myös muita ongelmia, joista suurimpana korjuutekniset hankaluudet. Suometsille ominainen pienirunkoinen ja teollisuudelle varsin epämieluisuinen puuainekas, pienet tilakoot ja heikosti kantava maasto, joka edellyttää lähes aina talvikorjuuta.

Ongelmaksi muodostuvat myös pienet puumäärät omistajaa kohti sekä turvemailloilla ominaiset puuston suuret vaihtelut, jolloin järkevien kokonaisuuksien muodostaminen yhdelle tilalle on lähes mahdotonta. Hoitotyöt ja puunkorjuu tapahtuvat näillä alueilla pääsääntöisesti miestyönä, jolloin toimijoiden suurimmaksi päänvaivaksi muodostuu resurssipula. Lisäksi esimerkiksi metsäteollisuuden päähuomio keskittyy puuhuollon turvaamiseen tehtäville, jolloin hoitotöiden tekeminen jää muiden toimijoiden harteille.

2. Toimintaympäristö

Suomen metsätalous elää hyvin vahvaa murroskautta monestakin syystä. Suurimpana syynä tähän ovat metsäveromuutoksen tuomat monet mullistukset. Teollisuus on keskittynyt voimakkaasti suurempiin kokonaisuuksiin ja avohakkuisiin. Samalla teollisuuden puuntarve on kuitenkin lisääntynyt. Koska puunkorjuu on keskittynyt järeämpään puustoon ja isompiin kokonaisuuksiin ovat vaikeat korjuukohteet ja huonosti kannattavat harvennukset jääneet rästiin. Jotta nämä tulevaisuuden metsät tulisivat hoidettua, on tärkeää kehittää yhteistyötä metsiemme eri toimijoiden kesken.

Alueellamme toimii useita eri puunostajia ja muita yhteistyötahoja, joista tärkeimpänä Pohjois-Pohjanmaan metsäkeskus ja Metsäntutkimuslaitos. Kun näihin lisätään paikalliset metsänhoitoyhdistykset, on koossa varsin mittava toimijakokonaisuus ja vahvaa osaamista metsien hoidon eri osa-alueille. Nämä kaikki tahot ovat yhtä

tärkeitä saadaksemme metsien kaikki osa-alueet kunnostettua ja jotta metsissämme on hakattavaa myös jälkipolvillemme.

Suomaat, johon hanke keskittyi, vaativat erityistä huomiota monessakin asiassa. Turvemaiden korjuu vaatii erikoiskalustoa ja mittavia miestyöpanoksia ja ennen kaikkea luontoäidin apua pystyäksemme toimimaan vaikeissa olosuhteissa. Alueellamme olevat pienet ja sarkamaiset tilat lisäävät vielä erityisongelmia. Ojitusta vaikeuttaa maaston tasaisuus, joka käytännössä tarkoittaa sitä, ettei yksittäisten tilojen ojitusta saada kuntoon ilman ojituslupia tai isompien alueiden kunnostamista kerralla. Pienet tilakoot vaikeuttavat puun myyntiä, koska kertyvä puumäärä ei aina täytä edes teollisuuden vähimmäismääriä. Vielä lisänä suomailta tulevat eteen ravinnetalousongelmat, jotka vaativat erikoisosaamista ja panostusta. Turvemaille on tehty parhaillaan kaksi ojitusta, taimikonhoito ja huonosti kannattava ensiharvennus. Näillä toimenpiteillä maat on saatu kukoistamaan ja parhaimmillaan kasvamaan tukkipuuta, mutta ravinnepuutoksen tullessa puuston kasvu tyrehtyy. Metsiin tehdyt mittavat investoinnit valuvat hukkaan ilman ravinnetalouden korjausta.

3. Hankkeen tavoitteet

Hankkeella tavoitteena oli selvittää yhteishankkeina metsien kokonaisvaltaiseen hoitoon sopivat, yhtenäiset alueet kyläkunnittain sekä yhteishankkeisiin mukaan haluavat metsänomistajat sekä selvittää neuvontakäyntien avulla metsänhoitotarpeet ja hakkuumahdollisuudet.

Hakkuista kertyvä puu tarjottaisiin myyntiin yhteismyyntinä, jolloin sekä puukauppa että puunkorjuu voidaan ketjuttaa yhteistyössä alueen metsäteollisuuden sekä muiden toimijoiden kanssa mahdollisimman rationaalisesti ja taloudellisesti. Samalla oli tarkoitus selvittää alueen lämpölaitosten käyttöön kelpaavan energiapuun korjuun mahdollisuudet. Hankkeella pyrittiin saamaan myös pysyvää yhteistoimintaa kylille ja lisäämään tilojen metsätalouden tuotantoa ja elinvoimaisuutta.

Yhtenä hankkeen mahdollisuutena nähtiin myös ravinnetalousasioiden kehittäminen ja niiden tuottamien ongelmien tuominen metsänomistajien tietouteen. Tämän lähtökohdan perusteella suunniteltiin Metsäntutkimuslaitoksen kanssa yhteistyötä hankkeen yhteyteen. Projektissa työskentelevät henkilöt saivat viimeisen tiedon ravinnetalous ongelmista neuvonnan tueksi. Lisäksi päätettiin hyödyntää laaja materiaali tulevia neulasnäytteitä tutkimuskäyttöön, josta Metsäntutkimuslaitos laatii erillisen raportin tulevan toiminnan tarpeisiin.

Hankkeelle on asetettu myös määrällisiä tavoitteita:

- 15 000- 20 000 kuutiometriä lisää raakapuuta markkinoille vuodessa
- 500 000 euroa kantorahaa ja metsäpalkkoja vuodessa
- työllisyysvaikutuksena 8-10 miestyövuotta
- järjestää 10 koulutustilaisuutta ja tavoittaa 350 henkilöä
- löytää nuoren metsän hoidon kohteita 350 ha
- ensiharvennuskohteita 250 ha
- kunnostusojituskohteita 250 ha
- terveyslannoituskohteita 700 ha

Hankkeen laadullisena tavoitteena on lisätä alueen metsien kestävästä kehitystä huomioivaa metsänhoitoa ja parantaa näin alueen uskottavuutta metsäteollisuuden tuotteita ostavissa maissa. Toisena laatutavoitteena on turvata metsien rakenteellinen kehitys tulevan tukkisaannon kannalta ja vastata metsien sertifiointiin asettamiin vaatimuksiin.

4. Toimeentuloa metsästä hankkeen organisaatio

Ohjausryhmä

Hankkeelle muodostettiin yhdessä Toimet 1 – sisarhankkeen kanssa yhteinen ohjausryhmä, jonka tehtävänä on ollut ohjata hankkeen toimintaa ja ottaa kantaa toiminnan etenemiseen. Lisäksi ohjausryhmä on hyväksynyt väliraportit ja maksatushakemukset.

Ohjausryhmän kokoonpano on ollut seuraava:

Juhani Kumpusalo, pj	Mhy Kalajokilaakso
Martti Hyvärinen, vpj	Mhy Pyhäjokilaakso
Juha Ekola, siht.	Mhy Kalajokilaakso
Juha Rautakoski	Mhy Kalajokilaakso
Markku Mehtätalo	Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa
Jyrki Hytönen	Metsäntutkimuslaitos
Maria Isolahti	Metsätalouden työohjelma
Minna Kyllönen	TE-keskus
Pekka Nikula	Ylivieskan seutukuntayhdistys
Kaarlo Kärkkäinen	Nivalan-Haapajärven seutukuntayhdistys

Projektiryhmä

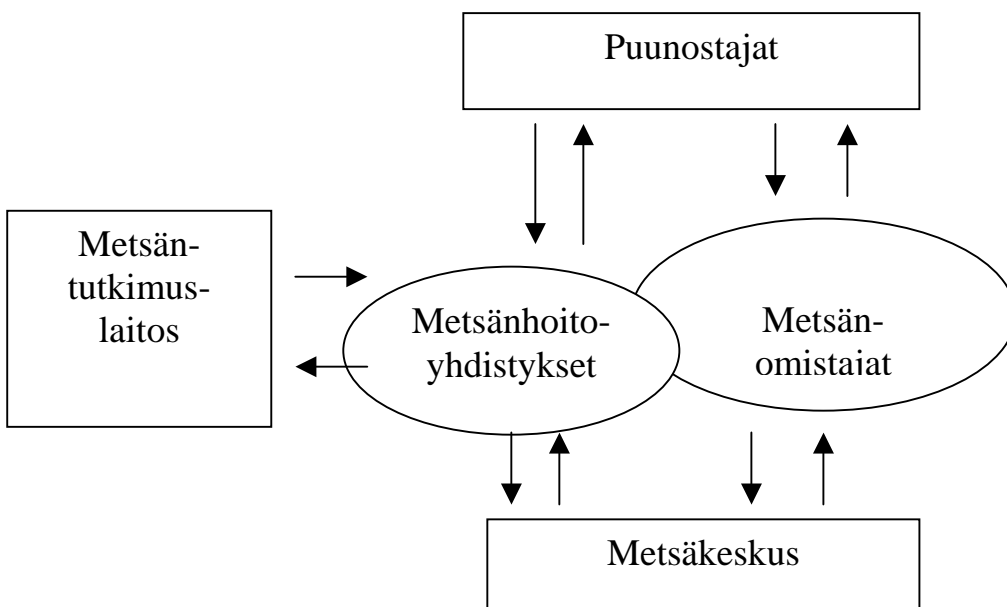
Hankkeiden toimintaa tukemaan ja kehittämään koottiin yhteinen projektiryhmä, jonka tarkoituksena oli kehittää toimintaa ja seurata hankkeen etenemistä.

Projektiryhmän kokoonpano on ollut seuraava:

Juha Rautakoski	Mhy Kalajokilaakso, puheenjohtaja.
Martti Hyvärinen	Mhy Pyhäjokilaakso, varapuheenjohtaja
Juha Ekola	Mhy Kalajokilaakso, sihteeri
Teppo Haapaniemi	Mhy Pyhäjokilaakso
Juha Korpi	Mhy Kalajokilaakso
Marko Järviluoma	Mhy Kalajokilaakso

Hankekauden aikana ryhmä on hiukan elänyt, koska organisaatioissa on tapahtunut henkilövaihdoksia ja toimenkuvan muutoksia, mutta runko on säilynyt koko hankkeen ajan.

Toimeentuloa metsästä 2 hankkeen toimintaympäristö ja toiminta periaate

5. Toiminta

Hankkeen tehtävät määritettiin alkuvaiheessa seuraavasti:

- Selvitetään alueen yksityismetsien osalta yhteishankkeiksi soveltuvat yhtenäiset alueet, joissa on hoito- ja hakkuurästejä ja joissa saadaan lisäarvoa sekä metsänomistajille, työntekijöille että aluetaloudelle.
- Selvitetään valittujen alueiden osalta kaikki hankkeen osakkaiksi soveltuvat metsänomistajat ja heidän halukkuutensa lähteä mukaan hankkeeseen, hoito- ja hakkuutarpeet, ojitustarpeet, ravinnetilat sekä tarvittavat toimet töiden suunnittelun ja toteutuksen osalta.
- Selvitetään puun ostajien tarpeet korjuun suunnittelun ja puukaupan osalta ja pyritään saamaan kokonaisuus puukaupan ja ostajien kannalta kiinnostaviksi.
- Selvitetään hankkeen metsänhoito- ja hakkuutöiden toteuttamisessa tarpeelliset työvoima sekä konekalusto.
- selvitetään ympäristön kannalta tärkeät avainbiotoopit, vesiensuojelu ja muut ympäristönäkökohdat.

Hankkeen totutus tapahtui projektityönä. Hanke toteutettiin tiiviissä yhteistyössä asiantuntijatahojen kanssa. Toimintaan liittyi myös metsänomistajien koulutusta sekä tiedotusta.

Hanketta alettiin toteuttaa kartoittamalla yhteisalueiksi sopivia kokonaisuuksia, yhteistyössä metsäkeskuksen paikallisten toimihenkilöiden kanssa. Mietittiin alueita, joissa on kunnostusojitustarvetta ja mahdollisesti rästiin jääneitä hoitotöitä. Alueiden löydyttyä selvitettiin metsänomistajat ja heille lähetettiin hankkeen markkinointikirje, jossa tarjottiin tilakäyntiä. Neuvontakäynneillä selvitettiin metsien tila ja tehtiin jatkosuunnitelmat ojituksien ja hoitotöiden saattamiseksi kuntoon. Kohteista, joilla arveltiin oleva ravinneongelmia, otettiin neulasnäytteet.

Tilakäyntien ohessa kartoitettiin yhteisalueiden korjuu- ja hoitokokonaisuutta, jotta töiden rationalisointi onnistuisi yhteishankkeina. Neulasnäytteistä kerättiin ravinnetaloudenraporttia varten Metsäntutkimuslaitokselle tarkat taustatiedot.

Ohjausryhmä kokoontui hankkeen aikana yhteensä kaikkiaan kahdeksan kertaa hyväksymään väliraportit ja maksatushakemukset sekä keskustelemaan hankkeen etenemisestä ja toiminnan kehittämisestä.

Projektiryhmä kokoontui aina tarvittaessa kehittämään ja keskustelemaan hankkeen etenemisestä sekä saamaan koulutusta ja uusinta tietoa keskeisistä asioista.

6. Tulokset

Hankkeen aikana otetuista neulasnäytteistä on Metsäntutkimuslaitoksen Kannuksen tutkimusasema tohtori Jyrki Hytösen johdolla laatinut kirjallista Toimet 1 – hankkeen kanssa yhteistä tutkimusraporttia.

Näytteitä on kerätty alueelta joka talvi ja niistä on kertynyt hyvä läpivalaisu alueen suometsien tilasta. Raportti osoittaa kiistatta, ettei työ suomaiden ravinnetalouden korjaamisesta ole mennyt hukkaan ja ettei yhteiskunta tee turhaa työtä rahoittaessaan ravinnehäiriöisten soiden tilan parantamista.

Tässä yhteydessä on syytä huomioida, että raportti ei anna täysin kattavaa kuvaa alueen suomaiden tilasta, sillä pääosa näytteistä on kerätty alueilta, joissa on silmin havaittavia ravinnepuutoksen merkkejä.

Näytteiden perusteella on laadittu myös Valencian yliopistoon Espanjaan opinnäytetyö, jonka tekijä oli sikäläinen opiskelija Segui Germa Gil. Työn nimi on Foliar colour as indicator of nutrient status of Scots pine, joka nimensä mukaan vertailee männyn neulasten värieröjen vaihteluja ravinnetasoltaan erilaisissa metsiköissä.

Hankkeessa toteutettiin neuvontakäyntejä yhteensä 476 tilalla. Neuvontakäynnit on toteutettu suurimmaksi osin yhteishankealueille, mutta mukana on myös yksittäisiä tiloja. Tiloille on otettu yhteyttä mikäli heidän maitansa on sijainnut hankealueilla. Osa käynneistä on tullut markkinoinnin ja metsänomistajien oma-aloitteisten yhteydenottojen perusteella.

Tilakäynneillä on kartoitettu metsänhoito- ja hakkuutarpeita. Ojitustarpeita on hankkeen tiimoilta löytynyt yhteensä vähän yli 600 hehtaaria. Nuorten metsien kunnostuksen tarve osoittautui paljon suuremmaksi kuin alun perin osattiin kuvitella. Näitä kohteita kartoitettiin hankkeen aikana lähes 2000 hehtaaria. Myös harvennushakkuukohteita löytyi tilakäynneillä enemmän kuin oltiin arvioitu, eli yli kolminkertainen määrä. Terveyslannoitustarvetta alueelta löytyi runsaasti, kuten Metsäntutkimuslaitoksen tekemä raporttikin kertoo. Hankkeen tuloksissa näkyvät vain lannoitukset, joiden toteutus on jo varmaa. Kokonaisuutena kohteita on huomattavasti enemmän ja hankkeen aikana selvitettyjä lannoitustarpeita tullaan toteuttamaan vielä kauan hankkeen loputtua.

Käytännössä ravinnetalousasiat korjataan vasta viimeisenä kaiken muun ollessa jo kunnossa. Eli ensin hoitotyöt, kuten kunnostusojitus, taimikonhoito ja harvennushakkuu. Ravinnetalousongelmiin päästään käsiksi vasta kun kaikki em perustyöt on metsässä tehty ja tähän ketjuun saattaa kulua aikaa useita vuosia.

Yhtenä tavoitteena hankkeessa oli metsänomistajien koulutus hankkeen aihepiirin tiimoilta. Erilaisia koulutustapahtumia, joita hanke järjesti tai joihin osallistui, oli 11 kpl ja näihin osallistui yhteensä 385 henkilöä.

Hankkeen työllistämistavoitteiden toteutuminen on sujunut varsin kohtuullisesti. Uusia työpaikkoja on pystytty luomaan ja säilyttämään molemmissa kunnissa, sekä Nivalassa ja Reisjärvellä. Alun hyvän työllistymisen jälkeen on tullut pieni notkahdus, koska myös suomailta on siirrytty enemmän koneelliseen puunkorjuuseen, joka taas vähentää työväen tarvetta. Toisaalta taas urakoitsijoiden määrä on kasvanut hankkeen aikana huomattavasti.

Saavutetut määrälliset tulokset: (ajalta 1.1.2001- 31.12.2004)

EMOTR Toimeentuloa metsästä 2, hanke n:o 945

	Nivala	Reisjärvi	1.1.2001- 31.12.2004	1.7.2004- 31.12.2004	TAVOITE 2001- 2004
Neulasnäytteet (kpl)	90	94	184	1	
Tilakäynnit	261	215	476	16	350
Ojitussuunnitelmat (ha)	220	228	622	29	250
Nuoremetsähoito (ha)	787	1137	1924	66,4	350
Harvennukset (ha)	677	539	1216	94,8	200
Tehdyt lannoitussuun. (ha)	242	381	623	0	700
Koulutustapahtumat (Tilaisuudet kpl/ osallistujat)	6=216	5=169	11= 385	1=37	10/ 200

7. Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kustannusten toteutuminen joulukuun 2004 loppuun

EMOTR Toimeentuloa metsästä 2, hanke n:o 945

		Toteutunut			
	Päätös	1.1.2001- 30.6.2004	1.7.2004 - 31.12.2004	Yhteensä	Toteut. "%
Palkat sivukuluineen	67274,00	64742,36	2024,48	66766,84	99,2
Ostopalvelut	7569,00	3455,56	1400,22	4855,78	64,2
Matkakulut	15135,00	12596,29	819,21	13415,50	88,6
Vuokrat	2523,00	3598,00	132,41	3730,41	147,9
Toimistokulut	3364,00	3136,97	85,23	3222,20	95,8
Muut kustannukset	<u>5047,76</u>	<u>9422,11</u>	<u>97,02</u>	<u>9519,13</u>	<u>188,6</u>
Yhteensä	100912,76	96951,29	4558,57	101509,86	100,6

Rahoituksen toteutuminen

		Toteutunut		
	Päätös	1.1.2001- 30.6.2004	1.7.2004 - 31.12.2004	Yhteensä
Julkinen rahoitus				
EU + MMM	72657,17	69713,06	2944,11	72657,17
Kunnat	18164,30	17653,98	510,32	18164,30
Yksityinen rahoitus				
Hakijan rahoitus	10091,29	9584,25	1104,14	10688,39
Muu rahoitus				
Kokonaisrahoitus	100912,76	96951,29	4558,57	101509,86

8. Tiedottaminen ja julkisuus

Hankkeesta on kerrottu useaan otteeseen Kalajokilaakson metsänhoitoyhdistyksen omassa Metsäviesti lehdessä, joka ilmestyy kolme kertaa vuodessa kaikille metsänomistajille ja sidosryhmille. Hankkeesta on tehty oma esite, jota on jaettu metsänomistajatilaisuuksissa ja muissa yhteyksissä. Metsähoitoyhdistyksen kotisivuilla on ollut saatavilla tietoa koko hankkeen ajan. Metsänomistajille on lähetetty huomattava määrä markkinointikirjeitä, joilla on haluttu aktivoida yhteishankealueilla metsää omistavia henkilöitä.

Lehtiartikkeleita hankkeesta on julkaistu useissa eri lehdissä, kuten mm Maaseudun Tulevaisuudessa, Kalajokilaaksossa, Keskipohjanmaassa, Metsälehdessä ja alueen paikallislehdissä.

9. Yhteenveto

Toimet 2 – hankkeen aihealue tuli erittäin tärkeään saumaan suometsien hoidon vauhdittamisessa. Hankkeella oli selvä tilaus ja se onnistui tavoitteidensa saavuttamisessa lähes kaikilta osin yli odotusten. Hanke painottui vahvasti suometsien kokonaisvaltaisen hoidon ohella ravinnetalousasioihin, jotka metsätaloudessa ovat jääneet viime vuosikymmeninä aivan liikaa taka-alalle.

Hankkeesta saatiin ainutlaatuisia uutta osaamista alueelle ja Metsäntutkimuslaitoksen tekemän tutkimusraportin myötä erittäin arvokasta tietoa tulevan suometsien hoidon pohjaksi. Myös nuorten metsien hoito vauhdittui hankkeen ansiosta alueen yksityismetsissä aivan uudelle tasolle ja suometsien puunkorjuuseen löydettiin uusia ratkaisuja. Hankkeesta

on haettu toimintamallia eri puolille omaa maakuntaa sekä mm Keski-Suomeen ja Etelä-Pohjanmaalle.

Kaikilta osin Toimet 2 – hankkeen tavoitteet eivät kuitenkaan toteutuneet. Hankkeen tavoitteissa jäi kokonaan toteutumatta energiapuun korjuun kehittäminen, johon resurssit eivät enää riittäneet. Samoin yhteistoiminta-alueiden kokonaisvaltainen hoito takkusi jonkin verran, johtuen ehkä siitä, että yhteistyötahot eivät kaikilta osin löytäneet toisiaan. Myöskään puutavaran yhteismyynnin kehittäminen hankkeen alun perin tavoittelemalla tavalla ei toteutunut, sillä metsäteollisuus ei ollut erityisen kiinnostunut kehittämään omaa puunkorjuutaan suometsissä. Niinpä korjuun kehittämistä jouduttiin keskittämään metsänhoitoyhdistyksille ja itsenäisille puutavarayhtiöistä riippumattomille yrittäjille. Ravinnetalouden tasapainottamistoimet eivät Toimet 2 -hankkeen osalta saavuttaneet aivan niin suuria määriä hankkeen toteuttamisaikana kuin tavoitteisiin oli asetettu, mutta toisaalta näiden töiden toteuttamisaika tulee sen verran pitkällä viiveellä, että tavoitteet muutaman vuoden sisällä toiminnan vakiintuessa varmasti saavutetaan.

10. Liitteet

Metsäntutkimuslaitoksen raportti
Tapahtumaluettelo
Hankkeesta tehty esite

TOIMEENTULOJA METSÄSTÄ 2 KOULUTUSTAPAHTUMAT

Ajankohta	Aihe	Paikkakunta	Osall.
4.5.2001	Naisten metsäretki	Nivala	25
4.10.2001	Naisten metsäpäivä	Nivala	14
12.10.2001	Metsäpäivä	Reisjärvi	47
20.9.2002	Metsäretkeily	Reisjärvi-Sievi	44
4.10.2002	Metsäpäivä	Nivala	79
6.11.2002	Perikuntakurssi	Nivala	28
12.2 ja 26.2.2003	Yhteisomistustilojen metsäkurssi	Reisjärvi	17
5.6.2003	Naisten metsäilta	Reisjärvi	43
30.4.2004	Metsäretki	Nivala	33
11.3 ja 18.3. 04	Metsäilta	Reisjärvi	18
3, 10 ja 17.11.04	Metsäillat	Nivala	37
Yhteensä	11 kpl		385